

Social- och hälsovårdsutskottets betänkande nr 53 om regeringens proposition med förslag till lagstiftning om social trygghet för idrottsmän

Riksdagen remitterade den 17 januari 1995 regeringens proposition nr 356 med förslag till lagstiftning om social trygghet för idrottsmän till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Med anledning av ärendet har utskottet hört regeringsrådet Tuulikki Haikarainen vid social- och hälsovårdsministeriet, regeringsrådet Esa Lonka vid arbetsministeriet, vice verkställande direktören Seppo Pietiläinen vid pensionskyddscentralen, ombudsmannen Hannu Rautiainen vid Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund, miljösekreteraren Markku Wallin vid Finlands Fackförbunds Centralorganisation, sekreteraren för sociala ärenden Veikko Simpanen vid Tjänstemannacentralorganisationen FTFC, projektdirektören Kerstin Ekman vid Finlands Idrott rf, verksamhetsledaren Urpo Helkovaara vid Jääkiekon SM-liiga, ordföranden Juha Rantasila vid Suomen Jääkiekkoliijat ry, verksamhetsledaren Jukka Suominen vid Fotbollsligan rf och verksamhetsledaren Joni Kallioinen vid Suomen Liigafutajaat.

I propositionen föreslås att den sociala tryggheten för idrottsmän skall tillgodoses med en obligatorisk försäkring. Genom förordning skall det stadgas närmare om olika idrottsgrenar och de årsinkomster som skall beaktas. Idrottsföreningarna skall sörja för att försäkring tecknas. Ändringar som förutsätter att social trygghet ordnas för idrottsmän kommer att göras i arbetspensionslagstiftningen och lagen om olycksfallsförsäkring. För arvoden till idrottsmän behöver enligt förslaget inte betalas arbetsgivares socialskyddsavgift. Om tillämpningsområdet för lönegaranti kommer det att stadgas särskilt. Lagarna avses träda i kraft vid ingången av maj 1995.

Utskottets ställningstaganden

Utskottet anser det vara möjligt att i socialskyddslagstiftningen göra ett begränsat undantag som gäller bara idrottsmän. Argument som talar för ett undantag i fråga om idrottsmän är

deras relativt korta aktiva tid, den rätt flytande gränsen mellan professionell idrott och amatör-idrott samt det egenartade arbetsförhållandet.

Utskottet föreslår en sådan ändring i 1 § lagen om pension för arbetstagare i fråga om arvoden till idrottsmän att bara arvoden för idrott befrias från socialskyddsavgift. Utskottet föreslår vidare att stadgandet kompletteras så att också begränsat skattskyldiga idrottsmän blir beaktade.

Europeiska gemenskapens lönegarantidirektiv (80/987/EEG) tillåter att bara sådana arbetstagare som räknas upp i en bilaga till direktivet stannar utanför tillämpningsområdet. Eftersom Finland inte har något förbehåll i saken bör direktivet tillämpas på alla arbetstagare. Utskottet föreslår sålunda att förslaget till lag om ändring av lagen om lönegaranti förkastas. Idrotten är med tanke på lönegarantin förknippad med problem av den anledningen att arbetsgivarna inom idrotten inte deltar i finansieringen av lönegarantin och att lönegaranti i åtminstone en del situationer har använts på ett sätt som strider med syftet. Detta kan också återspegla de stora ekonomiska skillnaderna mellan olika idrottsgrenar och inom en och samma gren också mellan olika lag. Lönegarantin för idrottsmän måste snabbt utredas.

Ett problem när det gäller att ordna idrottsmännens sociala trygghet består i att slå fast den inkomstgräns som medför en skyldighet att ordna förvärvspension och olycksfallsskydd. Social- och hälsovårdsministeriet har planerat att den nedre gränsen för årsinkomst som garanterar ett försäkringsskydd vore 56 640 mark. Utskottet finner denna inkomstgräns hög, i synnerhet med tanke på skyldigheten att teckna olycksfallsförsäkring. När markbeloppet bestäms är det å andra sidan skäl att beakta de krav andra system uppställer i detta avseende. Olycksfallsrisken är rätt stor speciellt inom vissa idrottsgrenar. Också de möjligheter licenssystemet erbjuder bör på ett heltäckande sätt utnyttjas inom olycksfallsskyddet. Om gränsen mellan amatör-idrott och professionell idrott slås fast vid en mycket hög årsin-

komst kommer syftet med lagstiftningen att ordna social trygghet för idrottsmän inte att uppfyllas. När förordningen utfärdas bör dessa synpunkter beaktas.

Hänvisande till det ovan anförda och propositionens motivering finner social- och hälsovårdsutskottet propositionen behövlig och ändamålsenlig. Utskottet föreslår sålunda vördamt

att det första, andra och tredje lagförslaget skall godkännas enligt regeringens proposition,

att det fjärde lagförslaget skall förkastas och

att det femte lagförslaget skall godkännas sålydande:

5.

Lag

om arbetsgivares socialskyddsavgift på grundval av arvoden för idrott till idrottsmän

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Vad som i lagen den 4 juli 1963 om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/63) stadgas om arbetsgivares skyldighet att betala arbetsgivares socialskyddsavgift på grund av lön som avses i 4 § lagen om förskottsuppbörd och 4 § lagen om

beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet gäller inte arvoden för idrott.

2 §

(Såsom i regeringens proposition)

Helsingfors den 2 februari 1995

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Skinnari, vice ordföranden Perho-Santala samt medlemmarna Ala-Harja, U. Anttila,

Antvuori, Hiltunen, Kemppainen, Kuittinen, Muttilainen, Nordman, O. Ojala, Puhakka och Ääri.